

REDACȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . 10 .
pe 1/4 an . . . 5 .
pe o lună . . . 2 .
N-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicație

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Szell și opoziția.

Se pare că de astă dată opoziția din parlament vrea să desmintă în chip serios afirmațiunea că e opoziție de porunceață. Ea a mers adică până să silească pe Szell a intra în — *ex-lex*.

Lupta cea mai înverșunată s'a dat între Szell și opoziție Luni.

După ce Polónyi îl atacase adică violent în ședința premergetoare, numindu-l lacheu al Curtii și trădător al intereselor naționale maghiare, Szell a răspuns Luni printr'un discurs care a ținut patru ore.

În esență a spus atâta: proiectele militare nu le poate retrage, căci este un interes superior tuturor celorlalte interese ca armata monarhiei să fie întărită, altfel n'ar mai putea să facă față situației sale de mare putere; limba oficială în armată rămâne și în viitor cea germană; faptul că în lege se vorbește de regimente maghiare, nu înseamnă că trebuie să fie o armată specială maghiară, ci armata comună trebuie dezvoltată și d'aci încolo în spiritul ei d'acum, conform voinței prea înalte.

Atâta despre armată.

Cât despre situația parlamentară, a declarat că ori ce va face opoziția, datorită sa de onoare este să stea la post. Nu va demisiona, ci va primi și situația spre care-l împinge opoziția: *va governa și fără budget votat.*

Nu se sperie deci de *ex-lex*.

Declarațiunile acestea au surprins pe opoziție. Ei îl credeau anume pe Szell atât de puritan în ce privește aplicarea principiilor constituționale, în cât să lase puterea în fața obstacolelor ce întâmpină în aplicarea severă a constituționalismului.

Szell face însă pe politicianul practic și astfel după toate probabilitățile cei cari vor obosi în luptă vor fi opoziții de ambele nuanțe. Clericalii deja au dat îndărăt și întreaga gălăgie parlamentară o produc kossuthiștii mai tineri. S'au rostit până acum peste optzeci discursuri și s'au depus la biroul Dietei tot atâtea moțiuni în contra proiectului de lege militar.

La infinit nu poate să continue însă nici acestea inscenări și dacă odată Szell s'a decis să guverneze un an fără budget votat, desigur că nu se va opri pe loc și nu va demisiona ci va governa și alt an ori alți ani chiar fără budget votat.

Că parlamentarismului i-se dă astfel lovitura de grație, nu mai suferă îndoială.

Szell aruncă însă toată vina pe opoziție, cari — zice el — vor să institue voința lor d'asupra majorității parlamentare. La rindul lor opoziții se provoacă la adunările populare ce se țin șir, adunări în cari se protestează împotriva proiectelor militare și din sînul cărora continuă a se trimite delegațiuni de protestare la Budapesta. Ba opoziția sfidează chiar pe Szell, spunându-i că nu îndrăznește să disolve parlamentul, de teamă că ar ieși bătut din alegeri,

Așa ztau până azi lucrurile.

Cum se vor porni treburile pentru viitor, se va alege în scurtă vreme.

In fața ex-lex-ului. Schimbare mai esențială în situația politică nu s'a făcut. E interesantă însă vestea că contele Apponyi în una din proximele zile se va coborî din înălțimea pedestalului presidia și va ținea un discurs — după depeșă — ca să se subtraga de la presiune în timpul *ex-lex-ului*. E interesantă și vestea că deputații obstaculatori nu-și vor ridica plățile pe luna Maiu deși acelea sunt deja licitate. Afirmativ au declarat solemn, că pe toată durata *ex-lex-ului* renunță la diurnele lor de deputat.

Dacă aceasta e adevărat, atunci țeara va avea mai mult folos de *ex-lex*, decât de starea în legalitate.

Congresul latin s'a deschis în Roma conform programului ce am publicat deja. Discursuri de inaugurare au rostit ministrul de culte al Italiei, prințul Colonna, primarul orașului, contele de Gubernatis, ministrul de culte al Franței, dl Chaumier, profesorul universitar Gr. Toculescu și alții.

Până ce redactorul nostru întors de la congres va face o dare de seamă mai completă, însemnăm acum numai atât: Românii au fost bine primiți atât la Ancona, unde au debarcat, cât și la Roma.

Congresul s'a deschis în sala festivă a Capitolului și treicolorul român purtat de congresiștii români prepondera. Într'adevăr, din nici o țeară nu au fost la congres atâția membri ca din România.

Cu o zi mai înainte se terminase la Roma congresul agricol, la care au participat reprezentanți ai popoarelor din lumea întreagă. Ministrul de agricultură a dat un banchet la termele Caracala, invitând și cincizeci de Români; redactorul nostru Russu-Sirianu precum și amicul nostru Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-Albă, au avut onoarea să fie și ei invitați. La 15 Aprilie a fost apot primire și serată la prințul Colonna, unde de asemenea au fost invitați toți Români.

Aseară congresiștii români au sosit la Budapesta, unde stau o zi. Se vor întoarce apot în țeară.

Din Dietă.

— Ședința din 28 Aprilie. —

Dietă stă și azi sub impresiunea discursului de ieri al ministrului prezidențial și înainte de deschiderea ședinței se discutau viu eventualitățile cari pot să urmeze în viitorul apropiat. Elementele mai moderate opoziționale sunt de părerea că vorbirea ministrului Szell Kálmán este dovadă convigătoare, că retragerea proiectelor militare este o imposibilitate. Cercurile guvernamentale recunosc asemenea că nu le este simpatică urcarea contingentului de recruți dar interesul de mare putere, autoritatea externă a țării, cer și pretind legile acestea. Elementele moderate ale opoziției însă cu toate acestea au obșentat în număr mare și prin aceasta

ostentativ oare cumva cedează rolul de parentori ai ultimelor zile ale legalității și gloria creării stării de *ex-lex*, patrioților neastâmperați.

După vorbirea lui Vertán Ede în chestie personală, a reflectat Polónyi Géza la acelea cuvinte din vorbirea lui Szell care s'au ocupat de afirmațiunile lui. În merit numai în chestiunea armatei, respective în chestiunea de limbă a regimentelor ungurești a citat art. XII din 1867 și a discutat ca aceea — ca și în celelalte resorturi de stat — trebuie să fie maghiară. Împotriva lui Szell Kálmán a demonstrat că stabilirea limbii de comandă a armatei este dreptul suveran al domnitorului. Aceste e drept maestatic, asigurat de art. XII din 67 și Regele îl exercită pe baza dispozițiilor acestei legi prin ministrul comun de război.

După replica lui Polónyi, a luat cuvântul Krasznay Ferencz la proiectul de indemnitate dela ordinea zilei, vorbind în contra proiectului.

A mai vorbit Csávolszky Lajos în contra indemnității și la sfârșit Lengyel Zoltán a interpellat în chestiunea regulării salarelor oficianților dela căile ferate,

Sinodul aradan.

Ședința III. Marți.

Ședința înainte de amiază a fost întreagă consumată de raportul comisiunii verificătoare asupra mandatelor atacate cu protest.

S'a născut o discuție mai lungă la verificarea mandatelor din cercul Arad. După vorbirile deputaților Nicolae Oncu, Dr. Nestor Opresan, Mihai Velici, Iosif Gall, Nicolae Zigre, Virgil Tomici și Dr. Ioan Suciu majoritatea Sinodului verifică ambele mandate din Arad și în chestia alegerii din Semlac îndrumă Consistorul să facă cercetare la fața locului.

Ședința IV. Marți după amiază.

Ședința se deschide la 4 ore.

Ilustritatea Sa numește notari: pentru luarea procesului verbal pe Ioan Costa, pentru însemnarea vorbirilor pe Dr. Valeriu Mezin.

La deschiderea ședinței erau puțin deputați prezenți.

Presidiul prezintă mai multe petițiuni incuse la Sinod, care se predau comisiunii petiționare.

La ordinea de zi este continuarea raportului comisiunii verificătoare. Nici un membru din comisiune nu este însă prezent. Presidiul își exprimă regretul că deputații nu observă mai multă punctualitate, îndeosebi comisiunea verificătoare trebuia să știe că raportul ei fiind în continuare, desbaterea se va începe cu dînsul. Să observăm mai multă punctualitate — zice Ilustritatea Sa — aceasta o pretinde și prestigiul Sinodului și a singuraticilor. Lucrările noastre sunt asistate de tinerime, să dam deci exemplu că avem sentimentul datoriei.

Într'astea s'aduce la cunoștința presidiului că comisiunea verificătoare este în ședință și nu și-a putut termina lucrarea.

Se pune apoi la ordinea zilei raportul comisiunii școlare.

Referent este Dr. George Popa. S'a remarcat în raportul consistorului orădan pasagiul în care se face amintire de insuficiența inspecțiunii școlare în protopopiatele Peștea, Beiuș și Vășcău față de cari protopopiate raportul cere măsuri excepționale.

Referentul comisiunii după o alocuție caldă făcută în interesul îmbrățișării cauzei școalelor române, citește propunerile comisiei.

Se naște o discuție de formalitate cu privire la desbaterea rapoartelor. Vorbesc: V. Mangra, R. Ciorogariu și N. Zigre.

A cerut apoi cuvântul Dr. A. Halic, care a dat o formă interpelatoare discursului său rostit în desbaterea generală a rapoartelor. După-ace a răpit 1/4 de oră din timpul Sinodului, Președintele îi spune că n'au în momentul acesta loc interpelețiile și Dr. Halic se așează.

În chestiunea incassării salarelor învățătoresți, comisiunea propune că în termen de 15 zile dela aprobarea preliminarului prin consistor să se facă aruncul personal cultural la care lucrare să îndatorează învățătorul să dea ajutorul de lipsă oficiului parochial.

Se naște o discuție animată.

Dr. Oncu: Susține că și aruncul cade în competența comitetului, și nu admite ingerența oficiului parochial în competența corporațiilor.

R. Ciorogar comentează și explică propunerea comisiunii.

Vorbesc la obiect N. Zigre și îndeosebi contribuie la deslușirea discuției amendamentul lui Mihai Veliciu că preotul și învățătorul ori sunt membri ai comitetului ori nu, au dreptul de ingerență și colaborare la lucrarea preliminarului.

Mai vorbesc Vasile Goldiș, Emanuel Ungurean, și George Popovici. Ilustritatea sa încheie apoi discuția, lungită din cale afară și reasumând părerile, se primește propunerea comisiunii cu amendamentul că despre restanțele de salare învățătoresți pe viitor să nu se mai recerce autoritățile civile prin oficiile parochiale ci direct prin oficiile protopopești.

Se pune în discuție afacerea școalelor cari nu pot asigura salarul minimal învățătoresc. Propunerea comisiunii este, că acolo unde școalele sunt apropiate să se imbine, dacă sunt departe să se imbine postul de preot cu postul de învățător, ear în cazul al treilea să iee consistorul măsurile de lipsă.

Se primește propunerea lui Vasile Goldiș, că fiind chestiunea aceasta de o importanță foarte mare, să nu se discute acum în plen ci să se ocupe o conferință confidențială compusă din membri sinodului cu ea și numai după aceea s'o delibereze Sinodul.

Se pune în discuție propunerea comisiei de a se câștiga date statistice despre elevii gr. or. români cari frecventează școale străine.

Se primește propunerea că adunarea acestor date să se facă și pe calea oficiului parochial și pe calea catechetilor.

Propunerea a patra este: catechetilor numai atunci să li-se licuideze

LANCSÁRICS JÓZSEF CIOBOTAR.

— Arad, strada Nagymaradi Nr. 3. —
p.r.m. ste. toate lucrările, cari aparțin branșei sale...

LADICS PÁL, zugrav.

Arad, Strada Vesselényi Nr. 47.
Se recomandă onor. întreprinzătorii de clădiri...

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai modernă croitură
Arad, strada Szent-Pál Nr. 3.

CĂLCAT LUCIOS CA OGLINDA,

la case, sub condiții extra ordinare de avantajoase.
D-na Prohaska Ferencz, Arad, Demeter utca 22.

De vânzare o moară de ulei Moara conșă din două prese...

PĂLĂRIERUL MÁLY ALBERT

— ARAD, Piața Boros-Beni Nr. 8. —
Primăște colorarea pălăriilor de postav și paie...

SEIDEL OTTO,

fabricant de căciuli,
ARAD, Szabadság-tér Nr. 1
Execut ori-ce fel de chipiu militar...

Spălătorie de albituri

și călcarea lor,
Arad, Strada Vesselényi Nr. 45.
Spăl rufele să fie albe ca zăpada...

Pentru o cancelarie advocațională română din Arad se caută 953 3-8

Un candidat de avocat român.

Reflectanții să se adreseze la Adm. nistrația „Tribunei Poporului“.

In atenția publicului ziditor!

Am onoare a aduce la cunoștința m. on. public, că la strada Kapa, n-rul 12 (casa proprie) am deschis

O cancelarie de zidire.

Întreprind zidiri de case nouă, restaurarea și schimbarea de case vechi...

Cu stimă:

Tenczinger Károly,
măiestru de zidar diplomat.

Zidește fântâni,

le curățește, găurește sau le face mai adânci:
Licsmann József, Arad, strada Kazinczy 9.

Urm. lui Papp Kálmán,

atelier de aurării, argintării și giuvaericeale,
Arad, strada Fábrián 12 (Casa Bonts).
Primește lucrări în aur, argint și giuvaericeale...

Lustri de gaz și electricitate

se renovează și transformă, clopotele de odaie și telefonuri de casă, parafulgere se instalează pe lângă prețuri estive și garanția de 2 ani prin
Francisc Diamant, instalator, 957 2-3

Ujváry Árpád,

măsar, tâmplar și lucrător de portaluri,
Arad, strada Lázár Vilmos 4.
Se recomandă m. on. public spre executarea a tot felul de lucrări aparținătoare ramurii de tâmplărie...

Bălănescu Athanas,

Consulent de cura naturală autorizat din partea Reuniunii Ungare pentru cura naturală după preotul Kusipp, dă sfat gratuit pe temeiul curei naturale...

VÉGH ISTVÁN,

tâmplărgiu de clădiri și lux,
ARAD, Boros Béni-tér Nr. 10.
Primește ori-ce lucru de ornament, acoperirea cu tînichia a clădirilor...

Kiss Albert,

tapițer și decorator.
Arad, strada Varjassy József 13
Primește tot felul de lucrări de tapițerie și decorațiuni...

Spre binevoitoarea atențiune!

Am onoare a Vă încunoștința, că am deschis în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 24 vis-à-vis de biserica reformată, un institut de

lithographie, cyncographie și autographie.

Efectuec tot felul de lucrări cari se țin de aceste branșe, precum: cărți de vizită, de adrese, bilete de logodnă și cununie, invitații, vignete, capete de scrisori, placate (afișe), note, blanchete, caete de caligrafie...

Asigurându-Vă, că mi voi da toată silința, să îndeplinesc lucrările primite cu cea mai mare punctualitate și promptitudine...

Cu toată stima:

PETRUSIMTION,
proprietar de lithographie.

JEGYZÉKE az
55,000 nyereményre.
Legnagyobb nyertesnek a legzserencésőbb esetben:
1.000.000 korona.

Table with 2 columns: Prize amount in Korona and quantity. Total prize 55,000.

II Noroc excelent II la TÖRÖK.

Mulți s'au fericit prin acest noroc.
S'a câștigat de la această loterie de 10 milioane de coroane.

110,000 loșe cu câștig.
LOSE CU CÂȘTIG se va pune pe sorți, adică va câștiga jumătate din toate loșele ce se vor trage...

Prețurile clasei I de loșe sunt următoarele:

Table with 2 columns: Lottery type and price in florins/coronas.

Loșele vor fi distribuite după-ace banșe vor trimite, sau poste restante.

Se poate comanda până:
2 Maiu a. c. st. n.
Casa de bancă a lui

Török A. și soțul BUDAPESTA.

Cea mai mare casă de loșe!
Loteriile mai de frunte ale noastre sunt:
PRINCIPALA: VI., Teréz-körút 46/1
LATERALE: 1. Váci körút 4.
2. Múzeum körút 13.
3. Erzsébet-körút 54.

Serisoarea pentru comandă să taie. Banca Török A. și soțul, Budapesta.
Vă rog a-mi trimite loșuri originale de 1-a clasă de ale loteriei de clasă împreună cu planul oficioz.

Form for ordering tickets, including fields for name, address, and payment method.